

(ONTWERP-)BESLUIT WET NATUURBESCHERMING VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND

Wet natuurbescherming hoofdstuk 3 soorten

Artikel 1.13, artikel 2.7 lid 2 en lid 3, artikel 2.8 lid 3 en lid 9 van de Wet natuurbescherming en artikel 2.7 van het Besluit natuurbescherming

Artikel 3.5 lid 1 (Vogelrichtlijnsoorten), 3.8 lid 1 (Habitatrichtlijnsoorten) en artikel 3.10 lid 2 (Nationale soorten) van de Wet natuurbescherming

Datum besluit : 11 maart 2019
Onderwerp : Wet natuurbescherming – 2018-012088– gemeente Zutphen
Activiteit : Bouw en exploitatie van Windpark IJsselwind 2018-012088, bestaande uit 3 windturbines in de gemeente Zutphen
Verlenen/weigeren : Verlenen ontheffing
Aanvrager : IJsselwind BV
Zaaknummer : 2018-012088

Beslissing van GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND op het verzoek van IJsselwind BV, Noorderhavenstraat 49, 8017 JN Zutphen, hierna te noemen de aanvrager, van 8 februari 2018 om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming, hierna de Wnb.

AANVRAAG

Op 5 oktober 2018 ontvingen wij een aanvraag van IJsselwind B.V. voor een ontheffing in het kader van hoofdstuk 3 van de Wnb. De ontheffing wordt aangevraagd in verband met de voorgenomen bouw en exploitatie van Windpark IJsselwind bestaande uit drie windturbines in de gemeente Zutphen. De geplande windturbines krijgen een tiphoogte van 185 m). De rotordiameter bedraagt 120 m en de ashoogte 125 meter. De beoogde locatie van de turbines bevindt zich in de directe omgeving van bedrijventerrein De Mars en het Twentekanaal in de gemeenten Zutphen en is opgenomen in bijlage 1 bij dit besluit.

Aanvraag ontheffing soorten

De aanvraag van de ontheffing is gedaan in verband met het mogelijk overtreden van de verboden voor 59 vogelsoorten en 4 vleermuissoorten zoals opgenomen in de tabellen 1 en 2.

Tabel 1: Vogelsoorten en verbod waarvoor ontheffing wordt aangevraagd

Soort	Verbod
knobbelzwaan	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
kleine zwaan	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
brandgans	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
grauwe gans	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
toendrarietgans	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
kolgans	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
tafeleend	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
kuifeend	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
krakeend	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
smient	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
wilde eend	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
holenduif	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
houtduif	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
Turkse tortel	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
gierzwaluw	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
meerkoet	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
ooievaar	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
blauwe reiger	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
aalscholver	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
scholekster	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
kievit	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
wulp	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
tureluur	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
kokmeeuw	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
stormmeeuw	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
sperwer	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
buizerd	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
torenvalk	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
ekster	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
gaai	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
kauw	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
zwarte kraai	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
pimpelmees	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
koolmees	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
oeverzwaluw	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)

boerenzwaluw	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
huiszwaluw	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
tijftjaf	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
fitis	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
zwartkop	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
braamsluiper	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
grasmus	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
bosrietzanger	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
winterkoning	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
spreeuw	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
merel	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
zanglijster	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
roodborst	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
zwarte roodstaart	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
heggenmus	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
huismus	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
ringmus	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
gele kwikstaart	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
witte kwikstaart	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
vink	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
groenling	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
kneu	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
putter	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
rietgors	Het opzettelijk doden van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)

Tabel 2: Vleermuissoorten en verbod waarvoor ontheffing wordt aangevraagd

Soort	Verbod
rosse vleermuis	Het opzettelijk doden van vleermuizen (artikel 3.5 lid 1 Wnb)
ruige dwergvleermuis	Het opzettelijk doden van vleermuizen (artikel 3.5 lid 1 Wnb)
gewone dwergvleermuis	Het opzettelijk doden van vleermuizen (artikel 3.5 lid 1 Wnb)
laatvlieger	Het opzettelijk doden van vleermuizen (artikel 3.5 lid 1 Wnb)

De activiteit wordt uitgevoerd in het kader van de volgende in de Wnb genoemde belangen:

- Vogelrichtlijn, artikel 3.1 Wnb, belang Volksgezondheid of openbare veiligheid;
- Habitatrichtlijn, artikel 3.5 Wnb, belang Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Uit de aanvraag blijkt dat geen gebruik gemaakt wordt van een gedragscode¹. Overtreding van de wettelijke verboden zoals vermeld in hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming kan in dergelijke gevallen niet op voorhand worden uitgesloten zodat voor de aangevraagde handeling een ontheffingsplicht onverkort van toepassing is.

De aanvraag maakt deel uit van dit besluit.

Op deze aanvraag is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

Voorgaande besluiten

Er is niet eerder een besluit op grond van de Wnb genomen voor dit project.

¹ De Wnb biedt de mogelijkheid in sommige gevallen gebruik te maken van een vrijstellingsregeling indien gebruik gemaakt wordt van een gedragscode conform art. 3.31, lid 1 Wnb. Dat is hier niet aan de orde.

BESLUIT

Gedeputeerde Staten van Gelderland;

HEBBEN BESLOTEN

Gelet op de artikelen artikel 3.3 eerste lid (vogelrichtlijnsoorten), en artikel 3.8 eerste lid (habitatrichtlijnsoorten), van de Wet natuurbescherming;

IJsselwind B.V., Noorderhavenstraat 49, 8017 JN Zutphen, een ontheffing (soorten) te verlenen conform de beschrijving in de aanvraag.

Voor de ontheffing gelden onderstaande algemene voorschriften.

1. Deze vergunning en ontheffing wordt uitsluitend gebruikt door (medewerkers van) de vergunning-/ontheffinghouder of aantoonbaar in opdracht van de vergunning-/ontheffinghouder handelende (rechts)personen. De vergunning-/ontheffinghouder blijft daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze vergunning en ontheffing.
2. De in voorschrift 1 genoemde (rechts)personen beschikken op de plaats waar de vergunde activiteit (zie bijlage 1) wordt uitgevoerd over een (digitale) kopie van deze vergunning en ontheffing en toont deze op verzoek aan de daartoe bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.
3. Indien de houder van de vergunning en ontheffing de vergunning en/of ontheffing in zijn geheel wil overdragen dan dient voor deze naamswijziging toestemming te worden gevraagd bij de Provincie Gelderland, via emailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2018-012088.
4. De ontheffing treden pas in werking nadat is voldaan aan de in dit besluit beschreven voorschriften 1 t/m 13.
5. De ontheffing wordt verleend voor 30 jaar.
6. De ontheffing geldt voor de soorten en verbodsbepalingen zoals weergegeven in de tabellen 1 en 2.
7. Indien bij het uitvoeren van de bouwwerkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in dit besluit noodzakelijk zijn, dient de vergunning-/ontheffinghouder onverwijld contact op te nemen met de Provincie Gelderland.
8. Minimaal twaalf weken voor aanvang van de bouwwerkzaamheden moet melding worden gedaan van de datum van start van de werkzaamheden bij de Provincie Gelderland, via emailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2018-012088 en de datum van start van de werkzaamheden.

Voor de ontheffing gelden naast de algemene voorschriften onderstaande specifieke voorschriften

9. Bouwwerkzaamheden t.b.v. de aanleg mogen slechts uitgevoerd worden in de periode 1 september t/m 15 maart (buiten het broedseizoen), tenzij voor 15 maart (voorafgaand aan het broedseizoen) maatregelen zijn getroffen om het broeden van vogels te voorkomen.

10. De bouwwerkzaamheden starten niet eerder dan nadat door een ter zake deskundige² vooraf in het veld een controle is uitgevoerd waaruit blijkt dat er geen nesten in gebruik zijn.
11. De bouwwerkzaamheden mogen slechts worden uitgevoerd in de periode april tot en met september, indien voor oktober van het daaraan voorafgaande jaar (start overwinteringsperiode) het projectgebied ontoegankelijk gemaakt is voor Rugstreeppadden door het plaatsen van paddenschermen.
12. Voorafgaand aan de start van werkzaamheden dient een ter zake kundige (ecoloog) het terrein te inspecteren op het voorkomen van beschermde soorten en indien mogelijk deze op een juiste wijze vangt en uitzet in een geschikte leefomgeving voor de soort. En anderszins dient ontheffinghouder in overleg met de Provincie Gelderland te bepalen hoe te handelen. Dit wordt vastgelegd in een Ecologisch Werkprotocol met bijbehorend Ecologisch logboek.
13. Vergunninghouder draagt zorg voor het opstellen van een voor aanvang van de bouwwerkzaamheden te overleggen Ecologisch Werkprotocol en bijbehorend logboek. Het ecologisch werkprotocol en logboek is ten alle tijden ter plekke beschikbaar en wordt na afronding van de werkzaamheden aan de Provincie Gelderland overlegd.
14. Teneinde het jaarlijks aantal slachtoffers onder vleermuizen te minimaliseren, zijn de turbines voorzien van een stilstandvoorziening, die wordt ingeschakeld bij de volgende omstandigheden:
  - a. bij windsnelheden kleiner dan 6 m/s op ashoogte, én
  - b. in de periode dat vleermuizen actief zijn, nl. van 1 april tot 15 oktober, én
  - c. vanaf een half uur na zonsondergang tot een half uur voor zonsopkomst, én
  - d. bij temperaturen boven de 12°C, én
  - e. bij droog weer.

PROCEDURE

Op 5 oktober 2018 hebben wij de aanvraag van IJsselwind B.V. ontvangen.

Op 14 november 2018, respectievelijk 7 februari 2019 hebben wij van de aanvrager de aanvullende informatie ontvangen, waarom wij per email van 8 november 2018 respectievelijk 24 januari 2019 hebben verzocht.

---

² De provincie Gelderland verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie, habitats en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en ((soort)specifieke) ecologische kennis heeft. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- Op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- Als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of

Met betrekking tot soorten of specifieke soorten kan als deskundige ook iemand worden aangemerkt die:

- Op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- Zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- Zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

BELANGENAFWEGING

In de aanvraag beschreven natuurwaarden

In het rapport *MER en Ontheffing IJsselwind, Ecologie t.b.v. MER en Ontheffingsaanvraag Wnb*³ dat ten grondslag ligt aan de ontheffingsaanvraag voor de aanleg en het gebruik van de 3 beoogde windturbines, is het voorkomen van beschermde soorten beschreven. In het rapport is m.b.t. vaatplanten, vissen, reptielen en ongewervelden geconcludeerd dat het plangebied geen betekenis heeft voor beschermde soorten uit deze soortgroepen. Van de zwaarder beschermde soorten komt de kamsalamander mogelijk voor bij nabijgelegen poelen.

Het gebied is van beperkt belang voor enkele soorten broedvogels. Op 650 m van de meest oostelijke turbinelocatie (turbine 2) bevindt zich een roekenkolonie (jaarrond beschermd cat. 2). De steenuil is sinds 2010 niet waargenomen in het gebied dan wel de omgeving daarvan (NDDF en Adviesbureau Mertens, 2014⁴). De steenuil heeft een territorium in de uiterwaarden van de IJssel aan de westoever (op meer dan 600 meter afstand).

De windturbinelocaties kunnen daarnaast broedgebied vormen voor meerdere soort(groep)en broedvogels: struweelvogels (locatie De Mars), weidevogels (locatie noordelijk van het Twentekanaal westelijk van de N348) en in bomen broedende soorten (bij de locatie noordelijk van het Twentekanaal oostelijk van de N348).

Er foerageren vier soorten vleermuizen in het plangebied: de gewone dwergvleermuis (regelmatig), de laatvlieger (incidenteel), ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis. De meervleermuis vliegt incidenteel boven het Twentekanaal.

Verder mogen in het plangebied algemene zoogdier- en amfibieënsoorten van art. 3.10 verwacht worden. De das wordt aangetroffen in de omgeving van turbinelocatie 1. Bij de aanleg van de toegangsweg tot de betreffende turbine worden voorzieningen getroffen, waardoor effecten op de das zijn uitgesloten.

Onderzoek en resultaten vliegbewegingen ganzen

Bijlage 5 bij het rapport dat ten grondslag ligt aan de ontheffingsaanvraag (HaskoningDHV, 2018) rapporteert over de vliegbewegingen van ganzen in de omgeving van het beoogde windpark⁵. Het onderzoek heeft plaatsgevonden door in 2015/2016 in de ruime omgeving van het plangebied gedurende vier avonden met behulp van een mobiele Furuno scheepsradar waarnemingen te doen aan de slaaptrek van ganzen en andere soorten watervogels in en nabij het plangebied.

Hierbij zijn grote aantallen vogels vastgesteld, met name (kol-)ganzen. Daarnaast verblijven relatief grote aantallen grauwe ganzen en brandganzen in de uiterwaarden van de IJssel. Andere soorten, zoals rietgans en wulp komen in lage aantallen voor of ontbreken (kleine zwaan en wilde zwaan). De algemene indruk is dat vliegbewegingen van de waargenomen ganzen zich afspeelden tussen 20m en 150m hoogte.

In het onderzoek naar vliegbewegingen wordt geconcludeerd dat het plangebied niet van betekenis is als foerageergebied voor ganzen en dat vliegbewegingen alleen over de westzijde van het plangebied plaatsvinden en nauwelijks over het centrale deel en de oostelijke helft van het plangebied.

---

³ RoyalHaskoningDHV, 2018. RAPPORT MER en Ontheffing IJsselwind, Ecologie t.b.v. MER en Ontheffingsaanvraag Wnb. Versie:0.2/Finale versie, dd. 3 oktober 2018

⁴ Adviesbureau Mertens, 2014. Overdrachtsvereisten Flora- en faunawet Rondweg N348 Zutphen-Eefde

⁵ Smits, R.R., 2016. Vliegbewegingen van ganzen in plangebied Windpark IJsselwind. Veldonderzoek in winter 2015/2016 (bijlage 5 bij RoyalHaskoningDHV, 2018). Bureau Waardenburg, 2016, Rapportnr 16-073.

Onderzoek en resultaten vleermuizen

In 2017 heeft een onderzoek naar het gebruik van het plangebied door vleermuizen. Allereerst is daartoe de NDFF-database geraadpleegd. De lijst van het voorkomen van vleermuissoorten in de regio is aangevuld op grond van data uit beschikbare onderzoeksrapporten uit de regio (Adviesbureau Mertens 2006; verspreidingsatlas.nl).

Vervolgens is in verschillende ronden een veldonderzoek uitgevoerd naar het voorkomen van vleermuizen: het eerste onderzoek op 5 juli 2016 en drie onderzoeksronden op respectievelijk 12 en 31 augustus en op 26 september 2016. Tijdens de avondbezoeken is vanaf ongeveer 45 minuten na zonsondergang het plangebied systematisch doorzocht naar rondvliegende vleermuizen, met een Batlogger, waarbij van elke vleermuis de GPS-locatie is vastgesteld. Het plangebied is daarbij in een vooraf bepaalde vaste route doorkruist (te voet of deels per fiets). Daarbij zijn bij iedere geplande turbinelocatie en de nabijgelegen voor vleermuizen geschikte gebiedselementen (bosschages, laanbeplanting, sloten, etc.) continu opnames zijn verzameld. Het veldwerk vond plaats onder voor vleermuizen gunstige omstandigheden; relatief warme droge avonden met weinig tot hooguit matige wind.

Soorten

Uit de NDFF is gebleken dat in de directe omgeving van het zoekgebied na 2010 vier soorten vleermuizen zijn aangetroffen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis. In een onderzoek uit 2006 zijn in het zoekgebied drie soorten gevonden: gewone dwergvleermuis (het meest talrijk) en watervleermuis en meervleermuis boven het Twentekanaal. In dat onderzoek is ook een vliegroute vastgesteld nabij de geplande locatie van de meest noordelijke turbine.

Functie van het gebied voor vleermuizen:

Tijdens het veldonderzoek in 2016⁶ zijn vijf soorten binnen het plangebied aangetroffen: de gewone dwergvleermuis (regelmatig) laatvlieger, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en meervleermuis (alle schaars tot incidenteel). De gemeten vleermuisactiviteit binnen het plangebied is gemiddeld in vergelijking met vergelijkbare andere (geplande) windparken in Nederland (gegevens Bureau Waardenburg). De verspreiding van beide soorten dwergvleermuis is voor een belangrijk deel gerelateerd aan de aanwezige houtwallen en groenstructuren. De laatvlieger is in de zomer vrij algemeen in het oostelijke deel van het plangebied. De rosse vleermuis is relatief schaars en de meervleermuis komt incidenteel in het plangebied voor (langs vliegende of foeragerende exemplaren boven het Twentekanaal).

Verblijfplaatsen

In het onderzoek wordt de aanwezigheid van verblijfplaatsen van zowel gebouw- als boom-bewonende soorten vleermuizen uitgesloten.

Foerageergebieden en vliegroutes

Het plangebied wordt door de gewone dwergvleermuis als foerageergebied gebruikt. De lijnvormige bosschage ten noorden van het Twentekanaal is een mogelijk belangrijke vliegroute. In het onderzoek wordt de aanwezigheid van belangrijke vliegroutes over land uitgesloten. Op basis van de ligging van het plangebied in het oosten van Nederland en de oost-west oriëntatie van het Twentekanaal in relatie tot de hoofdtrekrichting (noord-zuid) is het niet aannemelijk dat het plangebied en omgeving deel uitmaakt van een (belangrijke) migratieroute van de ruige dwergvleermuis. Dit wordt bevestigd door het lage aantal registraties van de ruige dwergvleermuis tijdens de drie ronden in de nazomer wanneer de seizoenstrek van de ruige dwergvleermuis op z'n hoogtepunt is.

---

⁶ Jonkvorst, R.J. 2016. Vleermuizenonderzoek Windpark IJsselwind. Bureau Waardenburg bv, Culemborg

In de aanvraag beschreven effecten

Effecten vogels gebruiksfase

Om de effecten op vogels (doden en verwonden) te bepalen is een methode gehanteerd om in vier stappen tot een daadwerkelijke effectvoorspelling te komen:

1. Het opstellen van een lijst met alle in Nederland voorkomende vogelsoorten m.u.v. dwaalgasten en incidenteel voorkomende soorten verwijderd;
2. Soorten waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat ze hooguit incidenteel binnen de grenzen van het windpark voorkomen zijn verwijderd uit de soortenlijst;
3. Voor de overgebleven 59 soorten is een expert-inschatting gemaakt van de turbinemortaliteit. In deze stap is ook de Nederlandse populatieomvang per soort in Nederland bepaald, evenals de natuurlijke mortaliteit. Op basis hiervan is de 1%-norm additionele mortaliteit berekend;
4. Toetsing of de turbinemortaliteit voldoet aan het 1%-criterium.

Het gebruik van Windpark IJsselwind kan naar schatting leiden tot maximaal 45 aanvarings-slachtoffers per jaar onder vogels (alle soorten tezamen, worst-case inschatting). Uit het rapport "Aanvaringsslachtoffers windpark IJsselwind"⁷ blijkt dat voor geen van de 59 soorten de 1% norm additionele mortaliteit wordt overschreden. Voor drie soorten wordt de 1%-norm bijna overschreden: kolgans, ooievaar en stormmeeuw en zijn daarom ook eventuele cumulatieve effecten onderzocht.

Effecten vleermuizen gebruiksfase

In de gebruiksfase van het windpark kan sterfte optreden van vleermuizen als gevolg van aanvaringen met de draaiende rotorbladen en als gevolg van een barotrauma bij bijna-aanvaringen. Op basis van literatuur- en veldonderzoek in bestaande windparken dient rekening te worden gehouden met een tiental aanvaringsslachtoffers (alle vleermuissoorten samen) op jaarbasis in het gehele windpark IJsselwind⁸, onderverdeeld naar 8 slachtoffers voor de gewone dwergvleermuis en alleen incidentele sterft (<1 individu per jaar) voor de overige vleermuissoorten. Specifiek voor de rosse vleermuis bedraagt de jaarlijkse sterft 0,3 individu per jaar.

Maatregelen

Algemene preventieve maatregelen aanlegfase

Verstoring van in gebruik zijnde nesten van vogels wordt voorkomen door voorafgaande aan het broedseizoen het werkterrein te controleren op de aanwezigheid van in gebruik zijnde nesten. Daarmee wordt voorkomen dat overtreding van het verbod zoals neergelegd in artikel 3.1 lid 2 plaatsvindt.

Specifieke preventieve maatregelen:

Vogels en vleermuizen

Met betrekking tot vogels en vleermuizen zijn geen specifieke preventieve maatregelen beschreven.

BEOORDELING VAN DE AANVRAAG

Belang

In de aanvraag beschreven belang(en)

Voor het overtreden van de verbodsbepalingen cf. artikel 3.1 wordt een beroep gedaan op het belang 'De volksgezondheid of openbare veiligheid' en voor het overtreden van de verbodsbepalingen cf. artikel 3.5 het belang "Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten".

⁷ RHDHV, 2018. Aanvaringsslachtoffers Windpark IJsselwind. Notitie/memo, RHDHV, dd 25 september 2018.

⁸ Jonkvorst, R.J. 2016. Vleermuizenonderzoek Windpark IJsselwind. Bureau Waardenburg bv, Culemborg

Het doel van het project is het bouwen en exploiteren van windturbines om duurzame elektriciteit te produceren om daarmee een bijdrage te leveren aan in ieder geval een van de Nederlandse klimaat en duurzame energie doelstelling om in 2020 en 2023 respectievelijk te streven naar 14% en 16% energie uit hernieuwbare bronnen. Daarmee wordt een bijdrage geleverd aan de beperking van klimaatverandering. Ook na 2020 en 2023 blijft de wereldwijde opgave om klimaatverandering te beperken onverminderd groot. Zo wil de Rijksoverheid in 2050 geen uitstoot van broeikasgassen, zoals CO₂. Klimaatverandering op haar beurt heeft een grote impact op flora en fauna en uiteindelijk ook op de openbare veiligheid (via duurzame watervoorziening) en volksgezondheid (zoals een toenemende kans op extreem weer). Klimaatverandering betekent ook grotere beperkingen aan het gebruik van koelwater voor de gangbare energieproductie. De bestendigheid van de elektriciteitsproductie – en daarmee ook de openbare veiligheid – kan bij voortzetting van de gangbare energieproductie in het geding komen. De (grootschalige) toepassing van hernieuwbare energie kent deze nadelen niet. Vandaar dat het belang “volksgezondheid of openbare veiligheid” in deze relevant is. Specifiek voor de in het geding zijnde habitatsoorten geldt bovendien dat door het initiatief voor het milieu wezenlijk gunstige effecten optreden.

Wij kunnen instemmen met de in de aanvraag beschreven belang(en). De genoemde belangen vormen een voldoende onderbouwing om het optreden van (beperkte) negatieve effecten op de in de tabellen 1 en 2 van dit besluit genoemde beschermde soorten te rechtvaardigen.

Gunstige staat van instandhouding

In de aanvraag beschreven effect op de staat van instandhouding van de desbetreffende soorten

Vogels

Voor geen van de 59 vogelsoorten wordt de 1% additionele mortaliteitsgrens overschreden als gevolg van het gebruik van de drie windturbines. Daarmee kan een negatief effect op de staat van instandhouding in principe worden uitgesloten. Voor zowel kolgans, ooievaar als stormmeeuw geldt dat de 1% additionele mortaliteitsgrens in het geval van een toevallig extra jaarlijks slachtoffer wel zou worden overschreden. Om deze reden is in een cumulatie-toets bekeken wat de eventuele effecten zijn in cumulatie met drie nabije windparken, die al wel vergund, maar nog in gebruik zijn.

Vleermuizen

Staat van instandhouding

De aantallen slachtoffers van de aangetroffen vleermuissoorten (de gewone dwergvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en meervleermuis) zijn getoetst aan de staat van instandhouding. De resultaten zijn onderstaand beschreven en samengevat in tabel 3.

Het aantal slachtoffers onder gewone dwergvleermuizen bedraagt maximaal 6 dieren per jaar voor het gehele windpark (gemiddeld 2 slachtoffers per jaar per windmolen). De geschatte landelijke populatie-omvang bedraagt 300.000 dieren en de jaarlijkse sterfte bedraagt ca 20 %. Voor een catchment-area met een straal van 30 km bedraagt 1% van de jaarlijkse mortaliteit 51 dieren. De voorziene sterfte van zes dieren per jaar ligt daarmee (ruim) onder de 1%-mortaliteitsnorm van de lokale populatie, waarmee een effect op de gunstige staat van instandhouding van deze populatie met zekerheid uitgesloten kan worden.

Voor de ruige dwergvleermuis wordt de landelijke populatie geschat op ca 100.000 dieren en de jaarlijkse sterfte 33%. Voor een catchment-area met een straal van 30 km bedraagt 1% van de jaarlijkse mortaliteit in dit geval 28 dieren. De voorspelde incidentele sterfte van < 1 individu per jaar van de ruige dwergvleermuis blijft hier ver onder. Daarmee wordt in de rapportage geconcludeerd dat een effect op de gunstige staat van instandhouding van deze populatie eveneens met zekerheid uitgesloten kan worden.

Voor de laatvlieger wordt de landelijke populatie geschat op 25.000-40.000 dieren en de jaarlijkse sterfte 30%. Voor een catchment-area met een straal van 30 km bedraagt 1% van de jaarlijkse mortaliteit in dit geval 3 dieren. De voorspelde incidentele sterfte van < 1 individu per jaar van de laatvlieger blijft hier onder. Daarmee wordt in de rapportage geconcludeerd dat een effect op de gunstige staat van instandhouding van deze populatie eveneens met zekerheid uitgesloten kan worden.

De meervleermuis komt op basis van het nader onderzoek incidenteel in het plangebied voor. Het betreft langs vliegende of foeragerende exemplaren boven het Twentekanaal. Aangezien de meervleermuis laag over het wateroppervlak vliegt en migratieroutes ontbreken, zijn aanvaringslachtoffers onder meervleermuizen uitgesloten. Voor overige niet precies op naam brengende vleermuizen zijn de registraties binnen het plangebied dermate beperkt dat deze niet leiden tot een verhoging van aantal geschatte slachtoffers per soort.

Door zijn gedrag loopt de rosse vleermuis meer risico ten slachtoffer te vallen van een windturbine. De soort jaagt en vliegt op grotere hoogte. Voor de rosse vleermuis wordt de landelijke populatie geschat op 4.000-6.000 voortplantende dieren en de jaarlijkse sterfte ca 40%. Voor een catchment-area met een straal van 30 km bedraagt 1% van de jaarlijkse mortaliteit in dit geval 1,5 dier. De voorspelde incidentele sterfte van de rosse vleermuis blijft hier met 0,3 individu per jaar onder. Daarmee wordt in de rapportage en aanvullingen geconcludeerd dat een zelfstandig effect van windpark IJsselwind op de gunstige staat van instandhouding van deze populatie met zekerheid uitgesloten kan worden. Aangezien worst-case het aantal de 1% mortaliteit benadert, heeft een cumulatietoets plaatsgevonden.

Tabel 3: Jaarlijkse mortaliteit vleermuizen binnen 30 km zone

Soort	Populatie NL	Mortaliteits-ratio (%)	Jaarlijkse mortaliteit	1%-mortaliteit landelijk	1% mortaliteit 30 km ⁹
Gewone dwergvleermuis	300.000	0,2	60.000	600	51
Ruige dwergvleermuis	100.000	0,33	33.000	330	28
Laatvlieger	25.000	0,16	4.000	40	3,
Rosse vleermuis	4.000	0,44	1.760	17,6	1,4 ¹⁰

Cumulatieve effecten en mitigerende maatregelen

Vogels

In een cumulatietoets is bepaald in hoeverre de exploitatie van windpark IJsselwind in cumulatie leidt tot overschrijding van de 1%-norm, waarbij toetsing heeft plaatsgevonden aan de staat van instandhouding. Daarbij zijn de vergunde maar nog niet gerealiseerde windparken meegenomen binnen een straal van 30 km (Koningspleij bij Arnhem, Windpark Bijvanck bij Didam en het windpark Hattermerbroek). In cumulatie met deze windparken bedraagt het effect achtereenvolgens < 3 individuen (voor kolgans en stormmeeuw) en < 4 individuen (voor ooievaar).

Voor de kolgans is de landelijke staat van instandhouding gunstig¹¹ (zowel voor broedvogels als niet-broedvogels). Ook het toekomstperspectief is gunstig. De sterfte als gevolg van Windpark IJsselwind en andere recent gerealiseerde windparken is zeer beperkt in vergelijking met de natuurlijke sterfte. Geconcludeerd wordt dat ook in cumulatie effecten op de landelijke kolganzenpopulatie als gevolg van het gebruik van windpark IJsselwind daarmee zijn uit te sluiten. Mitigerende maatregelen zijn niet nodig.

⁹ 8,37 % van het landelijk areaal

¹⁰ Bron: RHDHV, 2019 (BE4157WATNT1901300855). Addendum analyse vleermuisslachtoffers Windpark IJsselwind

¹¹ Bron: www.sovon.nl

Voor de ooievaar geldt eveneens dat de landelijke staat van instandhouding voor zowel broedvogel als niet-broedvogel gunstig¹² is. De sterfte als gevolg van Windpark IJsselwind en andere recent gerealiseerde windparken is zeer beperkt in vergelijking met de natuurlijke sterfte. Effecten op de landelijke ooievaarspopulatie als gevolg van het gebruik van windpark IJsselwind zijn daardoor op voorhand uit te sluiten. Mitigerende maatregelen zijn niet nodig.

De landelijke staat van instandhouding van de stormmeeuw als broedvogel is matig ongunstig, de svi van de stormmeeuw als niet-broedvogel is gunstig. In dit verband is alleen de staat van instandhouding als niet-broedvogel relevant (de soort broedt aan de kust en heeft daar te leiden gehad van vossen). De exploitatie van windparken speelt daarmee geen rol van betekenis voor de landelijke populatie. Ook in cumulatie is de sterfte als gevolg van Windpark IJsselwind zeer beperkt in vergelijking met de natuurlijke sterfte.

Oordeel GSI vogels

Wij kunnen ons vinden in de wijze waarop het aantal slachtoffers onder vogels ten gevolge van windpark IJsselwind is bepaald en kunnen instemmen met de conclusie dat de gunstige staat van instandhouding vogels niet in het geding is, ook niet wanneer voor ooievaar, kolgans en stormmeeuw de cumulatieve effecten daarin meegenomen worden.

Vleermuizen

Er is binnen de "catchment-area" van 30 km sprake van (dezelfde) drie windparken met een ontheffing voor doden/verwonden van vleermuizen, zonder dat deze daadwerkelijk zijn gerealiseerd. Dat betreft Windpark Bijvanck bij Didam, Windpark Koningspleij bij Arnhem en Windpark Hattermerbroek.

Zonder mitigerende maatregelen bedraagt het maximaal aantal slachtoffers per jaar gecumuleerd voor alle vier de windparken 44 voor de gewone dwergvleermuis, 10 voor de ruige dwergvleermuis, 2 voor de laatvlieger, 6 voor de rosse vleermuis en 0 voor de meervleermuis.

Mitigerende maatregelen

Door het aanbrengen van een stilstandvoorziening (o.b.v. een vleermuisvriendelijk algoritme) kan het aantal potentiële vleermuis-slachtoffers worden teruggebracht. Turbines beginnen energie te produceren bij een windsnelheid van 3 m/s (startwindsnelheid). Over het algemeen vliegen vleermuizen bij een lage windsnelheid, onder de 6 m/s. Wanneer de startwindsnelheid wordt verhoogd naar 4 – 6,5 m/s daalt het aantal aanvarings-slachtoffer onder vleermuizen met 70-90% terwijl de energieopbrengst daalt met 0,3% - 1% ten opzichte de jaaropbrengst. Het verhogen van de startwindsnelheid naar 5 m/s resulteert in een daling van 44%-93% van het aantal aanvarings-slachtoffers, wat voldoende is om het aantal slachtoffers naar een aanvaardbaar niveau terug te brengen. Het wordt aanbevolen om de startwindsnelheid alleen te verhogen in de maanden dat vleermuizen actief zijn, een half uur voor zonsondergang tot een half uur na zonsopkomst. Voor het nauwkeurig toepassen van een vleermuisvriendelijk algoritme zijn onderstaande stappen nodig:

- Activiteitsmeting van vleermuizen vanuit de gondel van een windturbine buiten de winterslaaperperiode (grofweg van 1 april tot 15 oktober).
- Bepalen van het algoritme.
- Inbouwen van het stilstand-algoritme in het SCADA systeem van de windturbines.

---

¹² www.sovon.nl

Mortaliteit inclusief mitigerende maatregelen

Met inbegrip van mitigerende maatregelen in de vorm van stilstandvoorzieningen tot een windsnelheid van 5 m/sec op rotorhoogte (op alle parken) neemt het aantal slachtoffers af met 44%-93%. Wanneer worst-case¹³ met een afname van 44 % gerekend wordt neemt het cumulatief aantal slachtoffers af tot 16 voor de gewone dwergvleermuis, 3 voor de ruige dwergvleermuis 1 voor de laatvlieger 0 voor de meervleermuis¹⁴. Voor de rosse vleermuis wordt geconcludeerd dat ten gevolge van incidentele slachtoffers (< 1 per jaar) bij de windparken Hattermerbroek en Bijvanck er hooguit in incidentele gevallen een kans is op meer dan 1 slachtoffer per jaar waarmee de 1% mortaliteitsgrens van 1,4 benaderd kan worden, maar dat dit niet structureel het geval zal zijn.

Oordeel

Wij kunnen instemmen met de conclusie dat de gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis, voor de ruige dwergvleermuis, voor de laatvlieger, en voor de meervleermuis niet in het geding is ook wanneer de cumulatieve effecten daarin meegenomen worden. Voor de rosse vleermuis kan in bijzondere gevallen cumulatief de grens van 1% mortaliteit in een specifiek jaar benaderd worden. Om met zekerheid uit te sluiten dat zich die situatie kan voordoen wordt is voorschrift 14 (voorschrift m.b.t. de voorgeschreven stilstandvoorziening op het windpark) aangescherpt. Daarmee wordt eveneens voorkomen dat er negatieve effecten optreden op de SVI van de rosse vleermuis.

BELANGENAFWEGING

Belang

In de aanvraag wordt aangegeven dat voor het overtreden van de verbodsbepalingen cf. artikel 3.1 een beroep gedaan wordt op het belang 'De volksgezondheid of openbare veiligheid' en voor het overtreden van de verbodsbepalingen cf. artikel 3.5 het belang "Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten".

Het doel van het project is het bouwen en exploiteren van windturbines om duurzame elektriciteit te produceren om daarmee een bijdrage te leveren aan in ieder geval de Nederlandse doelstelling om in 2020 en 2023 respectievelijk te streven naar 14% en 16% energie uit hernieuwbare bronnen. Daarmee wordt een bijdrage geleverd aan de beperking van klimaatverandering. Ook na 2020 en 2023 blijft de wereldwijde opgave om klimaatverandering te beperken onverminderd groot. Zo wil de Rijksoverheid in 2050 geen uitstoot van broeikasgassen, zoals CO₂. Klimaatverandering op haar beurt heeft een grote impact op flora en fauna en uiteindelijk ook op de openbare veiligheid (via duurzame watervoorziening) en volksgezondheid (zoals een toenemende kans op extreem weer). Klimaatverandering betekent ook grotere beperkingen aan het gebruik van koelwater voor de gangbare energieproductie. De bestendigheid van de elektriciteitsproductie - en daarmee ook de openbare veiligheid - kan bij voortzetting van de gangbare energieproductie in het geding komen. De (grootschalige) toepassing van hernieuwbare energie kent deze nadelen niet. Vandaar dat het belang "volksgezondheid of openbare veiligheid" in deze relevant is.

Wij kunnen instemmen met de in de aanvraag beschreven belang(en). De genoemde belangen vormen een voldoende onderbouwing om het optreden van (beperkte) negatieve effecten op de in de tabellen 1 en 2 van dit besluit genoemde beschermde soorten te rechtvaardigen.

¹³ Bron: Royal Haskoning.DHV, 2018. Aanvullend onderzoek effecten Windpark IJsselwind op vleermuizen. Tabel 4.3

¹⁴ Bron: Royal Haskoning.DHV, 2018. Aanvullend onderzoek effecten Windpark IJsselwind op vleermuizen. Tabel 4.3.

Andere bevredigende oplossing

In de aanvraag beschreven andere bevredigende oplossingen

In het MER dat is uitgevoerd voor windpark IJsselwind, zijn verschillende alternatieven onderzocht. Het alternatief dat de basis vormt voor de ontheffingsaanvraag is het voorkeursalternatief. Voor zowel dit als de andere alternatieven geldt dat effecten op soorten niet zijn uit te sluiten. Meer in het algemeen geldt dat alternatieve energiebronnen (bv. zonneparken) in het licht van de nationale energiedoelstellingen geen alternatief vormen voor windparken, omdat om te voldoen aan de doelstellingen van Parijs volop dient te worden ingezet op zowel wind als zon (als andere minder milieubelastende energievormen).

Beoordeling van de andere bevredigende oplossingen

Nederland moet voldoen aan de doelstelling die voortvloeit uit de Europese richtlijn hernieuwbare energie. Windenergie levert hier een belangrijke bijdrage aan. Provincie Gelderland heeft zich gecommitteerd aan het behalen van een taakstelling van 230,5 MW voor 2020. In de 'Windvisie Gelderland' van november 2014 zijn concrete locaties aangewezen; nodig voor het behalen van de provinciale taakstelling van 230,5 MW. Niet alleen Windpark IJsselwind, maar alle locaties uit de Windvisie zijn nodig voor het tijdig behalen van deze taakstelling. Ook voor andere locaties zal gelden dat met de realisatie van een windpark niet valt uit te sluiten dat er een enkel aanvaringsslachtoffer te verwachten is. Het enige alternatief zou zijn om geen windpark te realiseren, maar dat is gelet op de Europese verplichtingen, de nationale en provinciale doelstellingen geen andere bevredigende oplossing.

Conclusie

Gezien de doelstellingen m.b.t. windenergie en de – ook in cumulatie – geringe effecten van Windpark IJsselwind, kunnen wij ons vinden in de locatie voor het windpark.

Staat van instandhouding

Beoordeling van de effecten op de staat van instandhouding van de desbetreffende soorten

Ten gevolge van het voorgenomen gebruik van windpark IJsselwind, bestaande uit 3 windturbines vindt overtreding plaats van de verbodsartikelen 3.1 en 3.5 van de Wnb voor 59 vogelsoorten en 4 vleermuissoorten. Voor deze overtreding is ontheffing aangevraagd en in dit besluit verleend. De gunstige staat van instandhouding van geen van de soorten is – met inbegrip van de voorgeschreven mitigerende maatregelen - in het geding. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden die integraal deel uitmaken van de ontheffing.

Gedragscode

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

Conclusie toetsingscriteria

Vanwege het aan de orde zijnde belang, het ontbreken van alternatieve mogelijkheden en de vaststelling dat de uitvoering van het aangevraagde project geen afbreuk doet aan de staat van instandhouding van de in dit besluit vermelde beschermde soorten, kan de ontheffing met in acht nemen van de opgenomen voorschriften worden verleend.

OVERIGE VERPLICHTINGEN

Wij wijzen u erop dat u zelf verantwoordelijk bent voor het verkrijgen van eventueel benodigde ontheffingen, vergunningen of toestemmingen op grond van andere wet- en regelgeving.

Zorgplicht

Voor alle soorten geldt de zorgplicht ex artikel 1.11 Wnb, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten, ongeacht vrijstelling of ontheffing. Op grond hiervan dient zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te worden voorkomen.

Procedure en zienswijze

Voor de ontwikkeling van de drie windturbines en de actualisatie van het bestemmingsplan Fort de Pol, Eefde-West en windprak IJsselwind liggen vanaf vrijdag 22 maart 2019 tot en met donderdag 2 mei 2019 de volgende stukken ter inzage:

- Ontwerpbestemmingsplan Fort de Pol, Eefde-West en Windpark IJsselwind, gemeente Zutphen (NL.IMRO.0301.bp1700FdPenEefdeW-on01), inclusief de mer-beoordelingsnotitie, kenmerk 180247 d.d. 4 maart 2019;
- Milieueffectrapportage Windpark IJsselwind (hoofdrapport en bijlagen), referentie T&PBE4157R001F07 d.d. 7 december 2018;
- Ontwerp-omgevingsvergunningen (zaaknummers 132256 en 132257);
- Ontwerp-waterwetvergunningen (zaaknummers WRIJVERG-2-100727 en WRIJVERG-2-100207)
- Ontwerp-ontheffing Wet natuurbescherming (zaaknummer 2018.012088).

Tijdens deze periode kan iedereen een zienswijze indienen op deze ontwerpbesluiten. In een zienswijze geeft u uw mening over het ontwerpbesluit of de ontwerpbesluiten. U beschrijft met welke punten u het wel en niet eens bent, en waarom.

Hoe komt u aan meer informatie?

Op de volgende plekken kunt u alle stukken inzien, van maandag tot en met vrijdag, tijdens de openingstijden:

- Gemeente Zutphen, stadhuis, 's Gravenhof 2 Zutphen;
- Waterschap Rijn en IJssel, Liemersweg 2 Doetinchem,
- Provincie Gelderland, Markt 11 Arnhem.

U kunt de ontwerpbesluiten ook inzien op www.zutphen.nl/plannenterinzage.

Heeft u vragen over de coördinatieprocedure? Neem dan contact op met de heer R. de Groot via 06 - 51 58 54 00. Hij coördineert de procedure voor het windpark IJsselwind.

Heeft u vragen over de inhoud van dit ontwerpbesluit. Neem dan contact op met het provincie-loket, tel: 026-3599999.

Hoe kunt u zienswijzen indienen?

Tegen de ontwerpbesluiten kan iedereen **van vrijdag 22 maart 2019 tot en met donderdag 2 mei 2019** een zienswijze indienen. Vermeld u in uw zienswijze het **zaaknummer 137386** en het specifieke ontwerpbesluit of ontwerpbesluiten, waartegen u een zienswijze indient. Het indienen van een pro-forma zienswijze, waarbij om een nadere termijn wordt gevraagd, is niet toegestaan. Een zienswijze indienen kan:

- Schriftelijk of per email (deze manier heeft onze voorkeur);
- Mondeling.

Schriftelijk of per email:

Stuur uw zienswijze naar:

- Gemeente Zutphen
- Team Ruimte, Economie en Duurzaamheid
- T.a.v. de heer R. de Groot
- Postbus 41
- 7200 AA Zutphen

Of per email naar: info@zutphen.nl (onder vermelding van zaaknummer 137386)

Mondeling:

Maak hiervoor een afspraak met de heer R. de Groot, coördinator windpark IJsselwind. Hij is bereikbaar via 06 - 51 58 54 00.

Wat gebeurt er met uw zienswijze?

De ontvangen zienswijzen worden door de bevoegde gezagen beoordeeld. De bevoegde gezagen zijn het college van burgemeester en wethouders voor de omgevingsvergunning, de gemeenteraad voor het bestemmingsplan, het dagelijks bestuur van het waterschap Rijn en IJssel voor de waterwetvergunning en het college van gedeputeerde staten van de provincie Gelderland voor de ontheffing wet natuurbescherming. Deze vier instanties nemen uiteindelijk een definitief besluit over de omgevingsvergunningen, het bestemmingsplan, de waterwetvergunningen en de ontheffing wet natuurbescherming. Zij kijken daarbij naar de zienswijzen die zijn ingediend.

Als wij de definitieve besluiten bekend maken, ontvangt iedereen die een zienswijze heeft ingediend, informatie over wat met de zienswijze gedaan is.

Beroep instellen

Bent u het niet eens met het definitieve besluit of besluiten? Dan is het voor u misschien mogelijk om beroep in te stellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Dit kan:

- Als u belanghebbende bent en een zienswijze hebt ingediend.
- Als u belanghebbende bent, maar het voor u redelijkerwijs niet mogelijk was een zienswijze in te dienen. Bijvoorbeeld omdat het definitieve besluit anders is dan het ontwerpbesluit.

Bijlage 1: Locatie drie turbines Windpark IJsselwind

Figuur 1: Locaties windturbines Windpark IJsselwind (Bron: RHDHV, 2018. Aanvullend onderzoek effecten Windpark IJsselwind op vleermuizen)